KOSTEN VAN BLOEMBOLLEN IN DE ZUIDELIJKE BLOEMBOLLENSTREEK, WESTFRIESLAND EN ANNA-PAULOWNA

1962

Rapport No. 402

Afdeling Tuinbouw

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
WOORD VOORAF	5
INLEIDING	7
METHODE VAN BEWERKING	8
OMREKENING VAN DE KOSTEN OP PRIJSPEIL 1962	9
DE KWANTITATIEVE OPBRENGSTEN	10
INVLOED VAN DE MECHANISATIE OP KOSTEN EN OPBRENGSTEN	10
HET SORTIMENT IN DE VERSCHILLENDE GEBIEDEN	11
BEREKENING VAN DE KOSTPRIJS VAN TULPEBOLLEN PER HL EN VAN NARCISSEBOLLEN PER KG	12
BIJLAGEN: I. Vergelijking van de indeling naar kostensoorten zoals deze voorkomen bij het rentabiliteitsonderzoek en in de kostprijscalculatie.	15
II. Gemiddelde teeltkosten per $R.R^2$ van de hoofdsoorten bloembollen in de verschillende gebieden.	16
III. Gemiddelde teeltkosten per $R.R^2$ van bijgoed en aardappelen in de verschillende gebieden.	17
IV. Omrekening van de kostprijzen op prijspeil 1962.	18
V. De kwantitatieve opbrengsten van tulpe- en narcissebollen.	20

WOORD VOORAF

Op verzoek van het Produktschap voor Siergewassen berekent het L.E.I. jaarlijks kostprijzen van de hoofdsoorten bloembollen ten behoeve van het door het Produktschap te voeren prijsbeleid.

Tot nu toe gaven de L.E.I.-berekeningen een inzicht in de structuur van de kosten en de opbrengsten van een nauw omschreven typebedrijf.

Na overleg met het Produktschap voor Siergewassen zijn de uitgangspunten gewijzigd. In dit rapport zijn de kostprijzen van de hoofdsoorten bloembollen berekend op basis van gegevens uit de boekhoudingen van bedrijven, die deelnemen aan het rentabiliteitsonderzoek. Daar deze bedrijven een willekeurige steekproef vormen uit alle bloembollenteeltbedrijven in Westfriesland, Anna-Paulowna en de Zuidelijke Bloembollenstreek, met een arbeidsbehoefte van ten minste één manjaar, gelden de berekende kostprijzen als een gemiddelde voor de desbetreffende gebieden.

Het rapport is samengesteld op de afdeling Tuinbouw, sectie bloembollenteelt, door J.F.B.M. Schupper.

DE DIRECTEUR,

's-Gravenhage, augustus 1962 (Prof. dr. A. Kraal)

INLEIDING

Door het Produktschap voor Siergewassen wordt jaarlijks, ten behoeve van het door haar te voeren prijsbeleid, gebruik gemaakt van de kostprijsberekeningen van de hoofdsoorten bolgewassen van het Landbouw-Economisch Instituut. De L.E.I.-berekeningen gaven tot dusverre de kosten en opbrengsten van een z.g. typebedrijf, d.w.z. een goed geleid en goed geoutilleerd bedrijf dat qua bedrijfsgrootte, teeltplan, enz. typerend moet zijn voor het gestelde gbied.

In overleg met het Produktschap voor Siergewassen is besloten de uitgangspunten van de kostprijsberekening te herzien in die zin, dat de berekende kostprijzen zullen gelden voor het gemiddelde bedrijf van een bepaald teeltgebied, met dien verstande, dat het gemiddelde wordt berekend van de bedrijven die aan de volgende eisen voldoen:

1. de bedrijven moeten op de bloembollenteelt gespecialiseerd zijn, zodat teeltbedrijven annex handel buiten beschouwing zijn gelaten;
2. de bedrijven moeten wat de bloembollenteelt betreft aan de eisen van een goede vruchtwisseling voldoen;
3. de permanente arbeidsbehoefte per bedrijf bedraagt ten minste één manjaar.

Als representanten van de drie belangrijkste teeltgebieden zijn de volgende gemeenten in beschouwing genomen.

a. in de Zuidelijke Bloembollenstreek de gemeenten Noordwijk, Voorhout Noordwijkerhout, Hillegom, Lisse en Sassenheim;
b. in de Noordelijke Bloembollenstreek de gemeente Anna-Paulowna;
c. in Westfriesland in de polder het Grootslag de gemeenten Andijk, Bovenkarspel, Grootebroek, Hoogkarspel, Venhuizen en Wervershoof.

Aangezien het rentabiliteitsonderzoek (R.O.) van het L.E.I. uitgaat - in tegenstelling met het kostprijsonderzoek - van het gemiddelde bedrijf van een bepaald teeltgebied en tevens op de bovengenoemde gebieden betrekking heeft, zal in dit rapport het cijfermateriaal van het R.O. worden benut voor de kostprijsberekening van de hoofdsoorten bloembollen.

In het rentabiliteitsonderzoek zijn, zoals bij het L.E.I. gebruikelijk is, een aantal kosten gewaardeerd. Zo is de berekening van rente en afschrijving van de duurzame produktiemiddelen gebaseerd op de vervangingswaarde en zijn de kosten die niet tevens uitgaven zijn - zoals de handenarbeid van de ondernemer en zijn gezinsleden, rente van eigen vermogen e.d.- gewaardeerd.
Voor deze kostenwaardering zijn de benodigde gegevens door R.O. op het bedrijf verzameld.

Van de arbeid die door de ondernemer en zijn gezinsleden is verricht, is alleen de handenarbeid als kostenfactor in rekening gebracht.

Voor een waardering van de kosten voor leiding en toezicht door de ondernemer ontbreken nl. de daartoe benodigde normatieve gegevens.

De kosten, die verbonden zijn aan koop en/of huur van teeltvergunning zijn in de berekeningen buiten beschouwing gelaten 1).

METHODE VAN BEWERKING

De laatste definitieve cijfers van het rentabiliteitsonderzoek zijn van 1959. De totale kosten van alle aan het R.O. deelnemende bedrijven (186) zijn bekend per bedrijf. Om tot de verdeling van de kosten per gewas te komen is gebruik gemaakt van normen, die ontleend zijn aan de volgende L.E.I.-onderzoekingen:

1. onderzoek naar de kostprijzen van bloembollen in de Bloembollenstreek Westfriesland en Anna-Paulowna 1959. Rapport No. 329;
2. onderzoek naar de kostprijs van gladiolen in Westfriesland 1959. Rapport No. 314;
3. onderzoek naar de kostprijzen van Hollandse Irissen in Westfriesland en Anna-Paulowna. Rapport No. 294;
4. bedrijfsresultaten van een aantal bloembollenteeltbedrijven in Westfriesland, Anna-Paulowna en de Bloembollenstreek 1959. Overzicht No. 180;
5. de opbrengstonderzoekingen van tulpen en narcissen, jaarlijks gerapporteerd in overzichten van 1953 tot en met 1961.

In bijlage I is aangegeven hoe de rubriceringen van het rentabiliteitsonderzoek aansluiten bij de in dit rapport gebruikte indeling van de kosten.

In bijlage II zijn de gemiddelde kosten in 1959 (exclusief veilingkosten en afschrijving op de bollenkraam) opgenomen van de teelt van hyacinten, tulpen en narcissen in de verschillende gebieden. Deze gemiddelde cijfers zijn dus verkregen door per bedrijf de totale bedrijfskosten - zoals deze in het R.O. 1959 zijn gegeven - volgens normen over de verschillende gewassen te verdelen. Daarna zijn de gemiddelde kosten van alle bedrijven per gewas berekend gewogen op basis van de met dat gewas beteelde oppervlakte per bedrijf.

Ofschoon dit onderzoek in de eerste plaats betrekking had op de reeds eerder vermelde hoofdsoorten zijn in bijlage III de kosten (exclusief veilingkosten en afschrijving op de bollenkraam) van enkele bijgoedgewassen en van de teelt van aardappelen op overeenkomstige wijze verwerkt. Hiermede is een inzicht verkregen in de verhouding tussen de kostprijzen van de hoofdsoorten en de overige gewassen. Een verdere verwerking van de cijfers uit bijlage III heeft niet plaatsgehad.

In de bijlage II en III is tevens per gebied en per gewas de standaardafwijking in 1959 aangegeven. De standaardafwijking geeft de grenzen weer, waartussen de werkelijke gemiddelde kostprijzen van alle

1) In 1959 was in de Zuid en in Anna-Paulowna de huur van teeltvergunningen van de hoofdsoorten bloembollen resp. gemiddeld f. 0,22 en f.0,25 per R.R ^{2} per jaar. In Westfriesland was de huur van tulpenteeltrecht f.0,88 per R.R ^{2}.

bedrijven met een waarschijnlijkheid van ca. 65% zullen liggen. M.a.w. de werkelijke gemiddelde kostprijs van alle bedrijven zal met een waarschijnlijkheid van 65% niet meer dan éénmaal de standaardafwijking verschillen met de voor de steekproef gevonden kostprijs. Met een waarschijnlijkheid van ca. 95% zal de afwijking niet groter zijn dan tweemaal de standaardafwijking en met een waarschijnlijkheid van ca. 99½% niet meer dan driemaal de standaardafwijking. Bij kleinere aantallen bedrijven moet bij een afwijking van respectievelijk een, twee en driemaal de standaardafwijking, rekening worden gehouden met aanzienlijk kleinere waarschijnlijkheden. Dit gaat beneden de tien waarnemingen zeer zwaar wegen. Ter illustratie dient het volgende voorbeeld. Uit bijlage II blijkt dat in 1959 de gemiddelde kostprijs voor de tulpenteelt uit de steekproef van het rentabiliteitsonderzoek in de Bloembollenstreek f. 24,72 per R.R2 is geweest. De standaardafwijking is berekend op ca. 2%. Dat wil dus zeggen dat de werkelijke gemiddelde kostprijs in 1959 met

65%	zekerheid	tussen	de	98% en 102%	v/d	berekende	gem.	kostprijs	ligt.
95%	"	"	"	96% en 104%	"	"	"	"	"
99½%	"	"	"	94% en 106%	"	"	"	"	"

OMREKENING VAN DE KOSTEN OP PRIJSPEIL 1962

In bijlage IV is - verdeeld naar gebieden naar hoofdsoort - het indexcijfer per kostengroep gegeven waarmede de kostprijzen 1959 zijn omgerekend op basis van het prijspeil 1962. De aldus berekende kostprijzen zijn in tabel 1 opgenomen. Zij gelden in de Zuidelijke Bloembollenstreek en Westfriesland overwegend voor een met de hand uitgevoerde teelt en in Anna-Paulowna voor een gedeeltelijk gemechaniseerde teelt.

Tabel 1

PRODUKTIEKOSTEN 1962 PER R.R^2 VERDEELD NAAR GEBIED EN HOOFDSOORTEN (onder de veronderstelling dat sinds 1959 de produktieomstandigheden ongewijzigd zijn gebleven)

Omschrijving	Zuidelijke Bloembollenstreek	Westfriesland	Anna-Paulowna
TULP			
Totale kosten (zie bijlage IV)	30,52	26,93	25,84
Afschrijving bollenkraam	1,15	0,96	1,01
Veilingkosten	2,20	2,75	2,12
	33,87	30,64	28,97
NARCIS			
Totale kosten (zie bijlage IV)	22,80		18,25
Afschrijving bollenkraam	0,53		0,62
Veilingkosten	1,66		2,-
	24,99		20,87
HYACINT			
Totale kosten (zie bijlage IV)	44,01		37,14
Afschrijving bollenkraam	nihil		nihil
Veilingkosten	3,30		3,30
	47,31		40,44

DE KWANTITATIEVE OPBRENGSTEN

In het rentabiliteitsonderzoek worden alleen de geldopbrengsten van de gewassen verwerkt. Om een inzicht te verkrijgen in de op de bedrijven van het R.O. verkregen kwantitatieve opbrengsten, werd over één jaar nl. 1960 voor de tulpen- en narcissenteelt 1) een nader onderzoek ingesteld.

Aan de hand van het L.E.I.-opbrengstonderzoek in de bloembollenteelt was het mogelijk om naast de gemiddelde oogstgrootte voor goed geleide bedrijven over de jaren 1953 tot en met 1961 een prognose voor 1962 te geven van tulpe- en narcissebollen.

Door vergelijking van de kwantitatieve opbrengsten van het R.O. 1960 met die van het lopende opbrengstonderzoek over 1960 was het mogelijk de te verwachten oogstgrootte in 1962 voor gemiddelde bedrijven vast te stellen (zie bijlage V). De te verwachten opbrengst in 1962 per $R.R^2$ tulpen in Westfriesland is gesteld op 0,482 mand. Voor de Zuid en Anna-Paulowna is de te verwachten opbrengst in 1962 van tulpen per $R.R^2$ gesteld op respectievelijk 0,392 mand en 0,453 mand. De te verwachten oogstgrootte in 1962 van narcissen per $R.R^2$ in de Zuid en Anna-Paulowna is gesteld op respectievelijk 28,3 kg en 33,6 kg.

INVLOED VAN DE MECHANISATIE OP KOSTEN EN KWANTITATIEVE OPBRENGSTEN

Bij de in dit onderzoek toegepaste methode is het niet mogelijk gebleken de invloed in rekening te brengen van wijzigingen in de teelttechniek sedert 1959 op de kosten per $R.R^2$ en de hoeveelheid geoogst produkt.

De mate waarop sinds 1959 de mechanisatie zich in de verschillende gebieden heeft voortgezet is nl. niet in exacte cijfers te geven, zodat slechts een benadering van de invloed hiervan mogelijk is. In de Zuid werd in 1959 grotendeels met de hand geplant en gerooid. In 1962 zal echter een belangrijk deel van de tulpebollen machinaal worden geplant en gerooid. Ditzelfde geldt, zij het in mindere mate voor de teelt van hyacinten. De narcissen werden in 1959 reeds voor een gedeelte in- en uitgeploegd. Deze werkmethode is sindsdien belangrijk uitgebreid. In het gebied Anna-Paulowna werd in 1959 reeds in overwegende mate een halfmechanische teeltwijze toegepast. De belangrijkste teeltwijziging sinds 1959 is de overgang tot het machinaal rooien, hoofdzakelijk van tulpebollen. In Westfriesland werd in 1959 het grootste gedeelte van de tulpebollen met de hand geplant en gerooid. Sindsdien is het machinaal planten en het uitploegen van de tulpen hier snel toegenomen.

De invloed van de diverse vormen van mechanisatie in de verschillende gebieden op de kosten in 1962 is hierna met enkele voorbeelden aangegeven.

1) Van de hyacint bleek het niet mogelijk op korte termijn een vergelijkbare kwantificering van de oogst te geven, als gevolg van verschillen in het produktieproces en wijze van aflevering.

TULP, WESTFRIESLAND

Overwegend met de hand verwerkt f. 30,64 per $R.R^2$

Machinaal geplant en uitgeploegd f. 29,06 per $R.R^2$

NARCIS, DE ZUID

Op bedden geteeld, met de hand bewerkt f. 22,80 per $R.R^2$

Op lange regel geteeld, in- en uitgeploegd f. 22,53 per $R.R^2$

Het verschil in kosten tussen handwerk en mechanisatie per $R.R^2$ is niet bijzonder groot. De mechanisatie is dan ook in de eerste plaats gericht geweest op arbeidsbesparing en geschiedt in overwegende mate als "werk door derden" (loonwerk).

Wat de invloed van de mechanisatie op de kwantitatieve en kwalitatieve opbrengsten betreft, kan worden opgemerkt dat bij de huidige stand van de mechanisatie oogstdervingen optreden, o.a. als gevolg van ziekten, beschadigingen en een ondoelmatige grondbewerking.

Samenvattend mag gesteld worden, dat de kostprijsverlagende werking van de huidige mechanisatie niet overschat mag worden, vooral omdat deze vermoedelijk gepaard gaat met enige oogstderving.

HET SORTIMENT IN DE VERSCHILLENDE GEBIEDEN

In tabel 2 is een summiere samenstelling van het tulpensortiment per gebied opgenomen.

Tabel 2

SAMENSTELLING TULPENKRAAM PER GEBIED 1960 in %

Sortiment	Totaal Nederland (P.v.S.)		Rentabiliteitsonderzoek					
			de Zuid		West-friesland		Anna-Paulowna	
Vroege tulpen		17,8		22,2		25,6		3,8
Mendel	10,3		11,1		14,9		3,7	
Triumph	25,5		32,0		26,2		19,3	
Darwin en Darwin hybr.	20,9		15,2		18,7		40,2	
Overige late	25,5	82,2	19,5	77,8	14,6	74,4	33,0	96,2
		100,0		100,0		100,0		100,0

Opmerkelijk is dat de samenstelling van de bollenkraam in de Zuid in grote lijnen overeenkomt met die in Westfriesland, terwijl het gebied Anna-Paulowna een sterk afwijkend beeld te zien geeft. Ook voor de rassen afzonderlijk geldt dit in vrij sterke mate.

De gemiddelde opbrengstprijs was per hl tulpebollen in 1960 voor de Zuid, Westfriesland en Anna-Paulowna respectievelijk f.190,-, f.190,- en f.155,- per hl. Aan de hand van deze prijzen wordt het tulpensortiment van de Zuid en Westfriesland op 100 gesteld en voor Anna-Paulowna dus op 82. Hierbij is ervan uitgegaan dat de sortimentswaardering tussen 1960 en 1962 geen noemenswaardige wijzigingen heeft ondergaan.

In tabel 3 is de samenstelling van het narcissensortiment opgenomen.

Tabel 3

SAMENSTELLING NARCISSENKRAAM PER GEBIED 1960 IN %

Sortiment	Totaal Nederland (ver. "De Narcis")	Rentabiliteitsonderzoek	
		Anna-Paulowna	de Zuid
Trompet	44,0	50,6	56,8
Groot Kronige	29,3	40,9	23,2
Klein Kronige	5,7	3,5	8,9
Tazetta	6,9	4,0	5,2
Overige	14,1	1,0	5,9
	100,0	100,0	100,0

De teelt van grootkronige narcissen is in Anna-Paulowna in vergelijking tot de overige teeltgebieden sterk vertegenwoordigd. In bijlage VII is een overzicht gegeven van de spreiding van de kg-prijs van narcissen, zoals deze per gebied in het rentabiliteitsonderzoek werd aangetroffen. De gemiddelde opbrengstprijs was voor Anna-Paulowna f.0,99 per kg en voor de Zuid f. 0,98. Bij een sortimentswaardering van narcissen voor het gebied Anna-Paulowna op 100, is die voor de Zuid dus 99.

De hiervoor gegeven sortimentswaardering maakt het mogelijk om voor de verschillende gebieden de kostprijzen per hl voor de tulpen en per kg voor de narcissen te berekenen met uitschakeling van bestaande sortimentsverschillen, waardoor de "kostprijzen" vergelijkbaar zijn gemaakt.

BEREKENING VAN DE "KOSTPRIJS" VAN TULPEBOLLEN PER HL EN VAN NARCISSEBOLLEN PER KG OP PRIJSPEIL 1962 BIJ GELIJKE PRODUKTIEWAARDE IN DE VERSCHILLENDE GEBIEDEN

In de tabellen 4 en 5 is de aan de hand van kostencijfers van 1959 en door extrapolatie van de kwantitatieve opbrengsten, de "kostprijs" berekend van tulpebollen per hl en van narcissebollen per kg voor de verschillende gebieden op basis van prijzen van 1962. Hierbij zijn de sortimentsverschillen tussen de gebieden geëlimineerd. De "kostprijs" per hl van tulpebollen geldt dus nu ook voor Westfriesland en Anna-Paulowna over eenzelfde sortiment als in de Zuid. Op overeenkomstige wijze is de "kostprijs" per kg van narcissebollen in Anna-Paulowna en de Zuidelijke Bloembollenstreek berekend.

Tabel 4

BEREKENING VAN DE KOSTPRIJS VAN TULPEBOLLEN PER HL 1962

Omschrijving	Zuidelijke Bollenstreek	West-friesland	Anna-Paulowna
Kosten per R.R^2 1962 in gld.(blz.9)	f. 33,87	f. 30,64	f. 28,97
Gemiddelde opbrengst in manden '60 1) (blz. 21)	0,413	0,482	0,477
Verwachte oogstgrootte '62 in % van 1960	95%	100%	95%
Verwachte oogstgrootte '62 in manden	0,392	0,482	0,453
Kostprijs per mand bij gegeven sortiment	f. 86,40	f. 63,57	f. 63,95
Waardering sortiment, de Zuid = 100	100%	100%	82%
Gecorrigeerde opbrengst in manden	0,392	0,482	0,371
"Kostprijs"per mand bij gelijke produktiewaarde	f. 86,40	f. 63,57	f. 78,09
"Kostprijs"per hl bij gelijke produktiewaarde	f.173,-	f.127,-	f.156,-
Standaard afwijking van het gemiddelde	± 2,2%	± 2,7%	± 2,8%

1) 2 manden = 1 hl.

Tabel 5

BEREKENING VAN DE KOSTPRIJS VAN NARCISSEBOLLEN PER HL 1962

Omschrijving	Anna-Paulowna	Zuidelijke Bollenstreek
Kosten per R.R^2 in gld.(blz.9)	f. 20,87	f. 24,99
Gemiddelde opbrengst in kg (blz.23) 1)	33,6 kg	28,3 kg
Verwachte oogstgrootte '62 in % van 1960	100%	100%
Kostprijs per kg bij gegeven sortiment	f. 0,62	f. 0,88
Waardering sortiment A.-Paulowna = 100	100%	99%
Gecorrigeerde opbrengst in kg	33,6 kg	28,0 kg
"Kostprijs" per kg	f. 0,62	f. 0,89
Standaard afwijking van het gemiddelde	± 3,2%	± 2,2%

1) 0,943 mand = 28,3 kg
1,120 mand = 33,6 kg

Bijlage I

VERGELIJKING VAN DE INDELING NAAR KOSTENSOORTEN ZOALS DEZE VOORKOMEN BIJ HET RENTABILITEITSONDERZOEK EN IN DE KOSTPRIJSCALCULATIE

De onderstaande groepen a tot en met f geven de indeling weer van de kostengroepen zoals deze in de L.E.I.-kostprijscalculaties zijn opgenomen. Bij iedere groep is een omschrijving gegeven van de kostensoorten uit het rentabiliteitsonderzoek die hiermede in minder of meerdere mate corresponderen. De aldus verkregen groepering is geenszins ideaal maar vloeit logischerwijs voort uit de noodzaak tot een vergelijking van de twee toegepaste werkwijzen te komen.

a. Kosten van de grond: grondrente en/of pacht; grond- en polderkosten.
b. Kosten van de duurzame produktiemiddelen: afschrijvingen (exclusief afschrijving op de bollenkraam) onderhoud en rente van de slijtende duurzame produktiemiddelen, assurantie van de gebouwen en de bollenkraam. Onder deze groep zijn eveneens opgenomen de administratiekosten en de heffingen van het Produktschap voor Siergewassen en het Landbouwschap.
c. Loonkosten: lonen (inclusief waardering van eigen arbeid) en werk door derden.
d. Materiaalkosten: materialen inclusief pootgoed van aardappelen en groenten.
e. Rente bedrijfskapitaal.
f. Overige kosten: afleveringskosten (exclusief veilingkosten en/of -commissie).

GEMIDDELDE TEELTKOSTEN PER R.R^2 VAN DE HOOFDSOORTEN BLOEMBOLLEN IN DE VERSCHILLENDE GEBIEDEN

(genormaliseerde gegevens van het L.E.I.-rentabiliteitsonderzoek 1959, exclusief afschrijving bollenkraam, kosten teeltvergunning en verkoopkosten)

Gewas	Gebied	Type-omschrijving zoals in rentabiliteitsonderzoek is aangegeven	Aantal bedrijven	Kosten							Standaardafwijking	
				totaal	a	b	c	d	e	f	gld.	%
Tulp	Bloembollenstreek	1.meer dan 50% tulp	15	28,24	1,78	5,05	16,37	3,52	0,59	0,93	1,82	6,4
		2.minder dan 50% tulp	39	23,56	1,77	3,68	13,05	3,80	0,51	0,75	0,58	2,5
		3.meer dan 10% hyacint	19	23,83	1,44	5,03	12,46	3,86	0,47	0,57	0,52	2,2
		gemiddelde	73	24,72	1,66	4,46	13,61	3,74	0,51	0,74	0,54	2,2
	Westfriesland	1.meer dan 50% bollen	28	20,67	1,38	5,07	10,14	3,38	0,26	0,44	0,97	4,7
		2. 30-50% bollen	31	22,96	1,24	6,46	11,27	3,35	0,25	0,39	0,72	3,1
		3.minder dan 30% bollen	9	22,48	1,53	6,10	10,86	3,58	0,22	0,19	1,35	6,0
		gemiddelde	68	21,68	1,34	5,68	10,63	3,38	0,25	0,40	0,58	2,7
	Anna-Paulowna	1.meer dan 50% hoofdsrt.	23	20,69	1,51	3,89	11,19	2,97	0,40	0,73	0,73	3,5
		2.minder dan 50% hoofdsrt.	14	19,60	2,11	3,09	10,35	3,14	0,39	0,52	0,80	4,1
		gemiddelde	37	20,39	1,67	3,68	10,96	3,01	0,40	0,67	0,57	2,8
Hyacint	Bloembollenstreek	1.meer dan 50% tulp	3	43,32	3,49	6,79	22,13	8,47	1,23	1,21	(2,56)	(5,9)
		2.minder dan 50% tulp	7	32,65	3,45	4,53	16,21	6,97	0,87	0,62	(0,33)	(1,0)
		3.meer dan 10% hyacint	19	36,02	2,09	7,10	16,80	8,42	0,92	0,69	0,67	1,9
		gemiddelde	29	36,-	2,12	7,06	16,82	8,39	0,92	0,69	0,57	1,6
	Anna-Paulowna	1.meer dan 50% hoofdsrt.	9	30,05	1,12	6,21	14,22	6,70	0,70	1,10	2,07	6,9
		2.minder dan 50% hoofdsrt.	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		gemiddelde	9	30,05	1,12	6,21	14,22	6,70	0,70	1,10	2,07	6,9
Narcis	Bloembollenstreek	1.meer dan 50% tulp	14	21,15	0,91	3,98	12,38	2,26	0,48	1,14	1,33	6,3
		2.minder dan 50% tulp	38	18,09	0,93	3,01	10,33	2,44	0,44	0,94	0,50	2,8
		3.meer dan 10% hyacint	18	18,31	0,76	3,84	10,07	2,55	0,40	0,69	0,53	2,9
		gemiddelde	70	18,78	0,89	3,43	10,66	2,44	0,43	0,93	0,41	2,2
	Anna-Paulowna	1.meer dan 50% hoofdsrt.	20	15,31	0,74	3,10	7,80	2,34	0,38	0,95	0,60	3,9
		2.minder dan 50% hoofdsrt.	9	13,93	1,03	2,46	6,91	2,54	0,37	0,62	0,67	4,8
		gemiddelde	29	15,12	0,78	3,01	7,68	2,37	0,38	0,90	0,49	3,2

GEMIDDELDE TEELTKOSTEN PER R.R^2 VAN BIJGOED EN AARDAPPELEN IN DE VERSCHILLENDE GEBIEDEN
(genormaliseerde gegevens van het L.E.I.-rentabiliteitsonderzoek 1959)

Gewas	Gebied	Type-omschrijving zoals in rentabiliteitsonderzoek is aangegeven	Aantal bedrijven	Kosten							Standaardafwijking	
				totaal	a	b	c	d	e	f	gld.	%
Gladiool	Bloembollenstreek	1.meer dan 50% tulp	5	17,54	0,83	2,68	12,05	1,24	0,33	0,41	(1,89)	(10,8)
		2.minder dan 50% tulp	28	16,01	0,88	2,24	10,68	1,46	0,35	0,40	0,44	2,8
		3.meer dan 10% hyacint	10	15,56	0,77	2,68	10,05	1,44	0,32	0,30	0,56	3,6
		gemiddelde	43	15,91	0,85	2,36	10,55	1,45	0,33	0,37	0,35	2,2
	Westfriesland	1.meer dan 50% bollen	23	12,48	0,88	2,33	7,62	1,27	0,13	0,25	0,45	3,6
		2. 30-50% bollen	16	15,96	0,81	3,29	9,84	1,72	0,16	0,14	0,69	4,3
		3.minder dan 30% bollen	2	16,20	0,88	4,32	8,95	1,79	0,13	0,13	(0,36)	(2,2)
		gemiddelde	41	13,36	0,86	2,58	8,18	1,38	0,14	0,22	0,43	3,2
	Anna-Paulowna	1.meer dan 50% hoofdsrt.	12	14,46	0,92	1,81	9,71	1,19	0,28	0,55	0,79	5,5
		2.minder dan 50% hoofdsrt.	12	14,93	1,18	2,09	9,39	1,42	0,30	0,55	1,03	6,9
		gemiddelde	24	14,76	1,08	1,98	9,52	1,33	0,30	0,55	0,65	4,4
Krokus	Bloembollenstreek	1.meer dan 50% tulp	8	14,73	1,12	2,94	9,23	0,75	0,48	0,21	1,27	8,6
		2.minder dan 50% tulp	21	13,54	0,83	2,37	8,67	0,87	0,43	0,37	0,59	4,4
		3.meer dan 10% hyacint	9	12,66	0,75	2,70	7,71	0,83	0,37	0,30	0,51	4,0
		gemiddelde	38	13,39	0,83	2,50	8,66	0,85	0,41	0,34	0,42	3,1
	Anna-Paulowna	1.meer dan 50% hoofdsrt.	13	13,36	1,11	2,21	7,11	2,21	0,34	0,38	0,54	4,0
		2.minder dan 50% hoofdsrt.	17	14,48	0,70	2,79	7,80	2,34	0,34	0,51	0,60	4,1
		gemiddelde	30	14,14	0,82	2,62	7,59	2,30	0,34	0,47	0,44	3,1
Iris	Westfriesland	1.meer dan 50% bollen	14	18,32	1,22	3,17	10,14	3,18	0,26	0,35	0,70	3,8
		2. 30-50% bollen	16	20,99	1,40	4,38	10,45	4,21	0,28	0,27	0,75	3,6
		3.minder dan 30% bollen	3	19,04	1,39	3,65	8,89	4,59	0,23	0,29	(1,58)	(8,3)
		gemiddelde	33	19,31	1,30	3,64	10,00	3,73	0,26	0,32	0,50	2,6
	Anna-Paulowna	1.meer dan 50% hoofdsrt.	11	17,77	1,12	2,88	9,65	2,97	0,49	0,66	0,76	4,3
		2.minder dan 50% hoofdsrt.	12	16,50	0,78	2,82	9,43	2,37	0,47	0,63	1,01	6,1
		gemiddelde	23	17,10	0,94	2,85	9,53	2,66	0,48	0,64	0,64	3,7
Aardappelen	Westfriesland	1.meer dan 50% bollen	27	5,17	0,41	0,49	3,26	0,77	0,10	0,14	0,05	1,0
		2. 30-50% bollen	32	5,92	0,39	0,69	3,76	0,85	0,11	0,12	0,06	1,0
		3.minder dan 30% bollen	14	6,31	0,48	0,86	3,82	0,98	0,10	0,07	0,42	6,7
		gemiddelde	73	5,72	0,41	0,65	3,59	0,84	0,11	0,12	0,43	0,8

Bijlage IV

OMREKENING VAN DE KOSTPRIJZEN OP PRIJSPEIL 1962

a. TULPEN (1959 = 100)

Kosten groep 1)	Zuid. bloemb.streek		Westfriesland		Anna-Paulowna	
	kosten 1962 in % van 1959	kostprijs R.O.-1959 omgerekend op prijs-peil 1962	kosten 1962 in % van 1959	kostprijs R.O.-1959 omgerekend op prijs-peil 1962	kosten 1962 in % van 1959	kostprijs R.O.-1959 omgerekend op prijs-peil 1962
a	146		150		199	
		2,42		2,01		3,32
b	120		121		112	
		5,35		6,87		4,12
c	129		133		130	
		17,56		14,14		14,25
d	99		92		100	
		3,70		3,11		3,02
e	121		124		118	
		0,62		0,31		0,47
f	117		122		100	
		0,87		0,49		0,67
		30,52		26,93		25,85

b. HYACINTEN

Kosten groep 1)	Zuidelijke bloemb.streek		Anna-Paulowna	
	kosten 1962 in % van 1959	kostprijs R.O.-1959 omgerekend op prijs-peil 1962	kosten 1962 in % van 1959 2)	kostprijs R.O.-1959 omgerekend op prijs-peil 1962
a	147		199	
		3,12		2,23
b	112		112	
		7,91		6,96
c	131		131	
		22,03		18,63
d	108		108	
		9,06		7,24
c	122		122	
		1,12		0,85
f	112		112	
		0,77		1,23
		44,01		37,14

1) Zie indeling op blz. 15
2) Daar er geen kostprijscalculatie van hyacinten aanwezig is, zijn met uitzondering van de kosten van de grond de index-cijfers overgenomen van de berekening van de Zuid.

1342

Bijlage IV
(vervolg)

c. NARCISSEN

Kostengroep 1)	Zuidelijke bloemb.streek		Anna-Paulowna	
	kosten 1962 in % van 1959	kostprijs R.O.-1959 omgerekend op prijspeil 1962	kosten 1962 in % van 1959	kostprijs R.O.-1959 omgerekend op prijspeil 1962
a	147	1,31	201	1,57
b	104	3,57	111	3,34
c	131	13,96	127	9,75
d	99	2,42	95	2,25
e	122	0,52	116	0,44
f	110	1,02	100	0,90
		22,80		18,25

1) Zie indeling op blz. 15

Bijlage V

DE KWANTITATIEVE OPBRENGSTEN

Tulpen

In tabel a is de oogst van 1960 gegeven van de groep R.O.-bedrijven.

Tabel a

DE OOGST VAN TULPEBOLLEN IN 1960 PER R.R^2
(in aantallen en in kg)

Gebied	Oogst per R.R^2					Opplant in R.R^2 herfst 1960 uit eigen oogst
	12 cm stuks	11 cm stuks	10 cm stuks	(totaal) stuks	kg	
Zuidelijke Bollenstreek	175	156	45	(376)	2,9	0,99
Westfriesland	281	184	48	(513)	1,8	0,93
Anna-Paulowna	270	188	23	(481)	1,9	0,97

Om de vergelijking van de oogst in stuks en kg in de verschillende gebieden te vergemakkelijken is in tabel b de totale oogst omgerekend tot manden 1). Hierbij is rekening gehouden met een eventuele inkrimping of uitbreiding van de beplante oppervlakte. Voor de berekening van de inkrimping of uitbreiding is uitgegaan van de normen betreffende de hoeveelheid plantgoed per R.R^2, zoals deze uit het opbrengstonderzoek zijn verkregen nl. voor Westfriesland 0,4 mand per R.R^2 en voor de Zuid 0,46 mand.

Tabel b

DE KWANTITATIEVE OPBRENGSTEN IN 1960 VAN TULPEBOLLEN PER R.R^2
(omgerekend tot manden)

Gebied	12 cm	11 cm	10 cm	Kg	Correctie voor in- of uit-plant	Totaal-oogst bij gelijk-blijvende oppervlakte
	mand	mand	mand	mand	mand	mand
Zuidelijke Bollenstreek	0,175	0,120	0,026	0,097	⁄ 0,005	0,413
Westfriesland	0,281	0,142	0,027	0,060	⁄ 0,028	0,482
Anna-Paulowna	0,270	0,145	0,013	0,063	⁄ 0,014	0,477

Aan de hand van voorgaande gegevens was het niet mogelijk van de groep van R.O.-bedrijven de opbrengst van 1962 te schatten. Wel is het mogelijk om met behulp van de cijfers verkregen uit

1) 1 mand = 1000 stuks van 12 cm = 1300 stuks van 11 cm = 1750 stuks van 10 cm
1 mand = 30 kg.

het L.E.I.-opbrengstonderzoek van tulpebollen op de kleigronden van Westfriesland en de zandgronden van de Zuidelijke Bollenstreek en Anna-Paulowna een prognose van 1962 te geven. In figuur 1 is een overzicht gegeven van de gemiddelde oogst in manden in deze gebieden over de jaren 1953 tot en met 1961 en een prognose voor 1962.

Figuur 1

GEMIDDELDE OOGST VAN TULPEBOLLEN PER R.R^2
OVER DE JAREN 1953 t/m 1961 EN PROGNOSE
VOOR 1962
(in manden van $\frac{1}{2}$ hl)

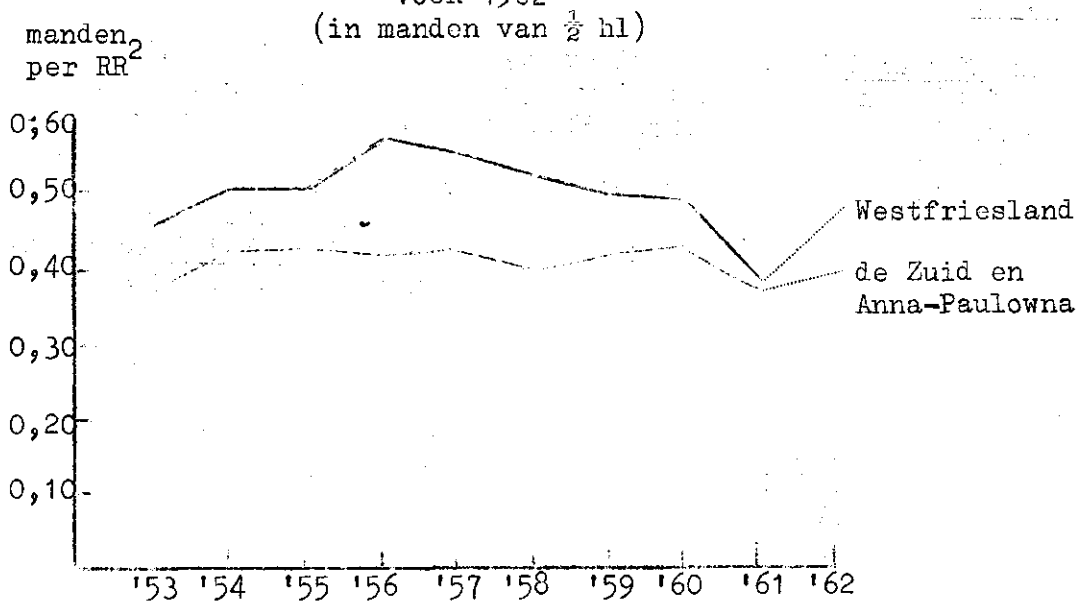

De kleigronden van Westfriesland geven sedert 1956 een regelmatige teruggang in de oogst te zien. De sterke daling in 1961 werd veroorzaakt door wateroverlast. De daling in de voorgaande jaren is in mindere of meerdere mate een gevolg van overschakeling op een ander sortiment en van een ondoelmatige mechanisatie. Rekening houdende met het voorgaande mag voor 1962 een oogst verwacht worden van vrijwel gelijke grootte als die van 1960.

Op de zandgronden was de oogst over de verschillende jaren meer stabiel. Het jaar 1960 neemt een gunstige plaats in. De verwachte oogst in 1962 mag iets lager gesteld worden, b.v. 5% onder die van 1960.

Voor de groep van R.O.-bedrijven mag de oogstverwachting voor 1962 dus als volgt gesteld worden.

Tabel c

Gebied	Totale oogst 1960 R.O. (zie tabel b) manden	Prognose oogst 1962 R.O.	
		in % van 1960 manden	in manden
Zuidelijke Bloembollenstreek	0,413	95%	0,392
Westfriesland	0,482	100%	0,482
Anna-Paulowna	0,477	95%	0,453

Narcissen

In figuur 2 is een overzicht gegeven over de jaren 1953 tot en met 1961, van de kwantitatieve opbrengsten van narcissebollen in manden 1) van de Zuidelijke Bloembollenstreek en Anna-Paulowna. De opbrengsten vertonen een lichte neergaande tendens. De narcissen hebben in 1961 in belangrijk mindere mate overlast van het water ondervonden dan de tulpen. Binnen het gegeven verloop mag de kwantitatieve opbrengst van 1960 - zoals deze in tabel d is gegeven - gezien worden als een gemiddelde oogstverwachting voor 1962.

Figuur 2

GEMIDDELDE OOGST VAN NARCISSEBOLLEN IN MANDEN PER RR^2 IN DE ZUIDELIJKE BOLLENSTREEK EN ANNA-PAULOWNA OVER DE JAREN 1952 t/m 1960 EN PROGNOSE VOOR 1962

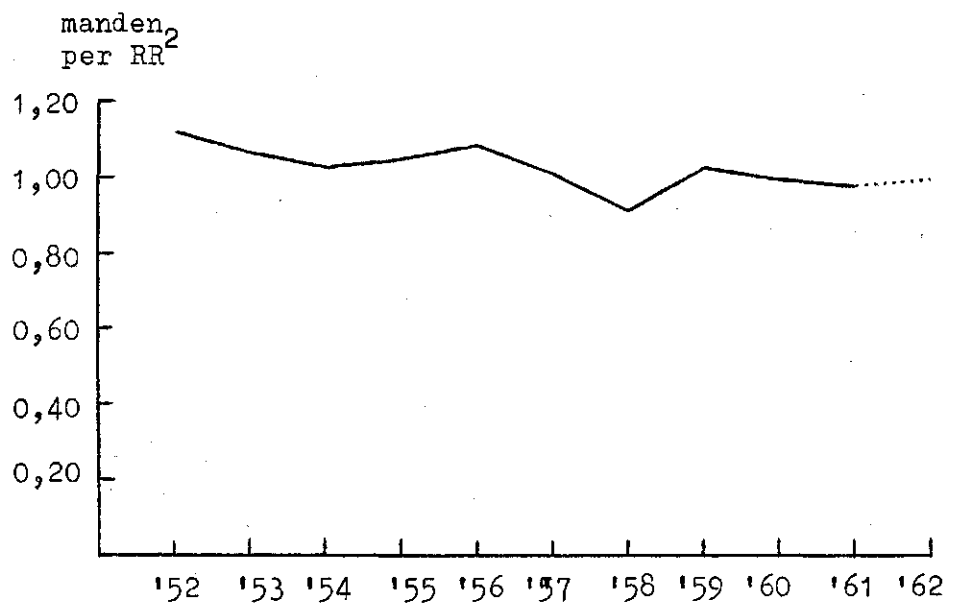

1) 1 mand = ½ hl = 30 kg

Tabel d

DE KWANTITATIEVE OPBRENGSTEN VAN NARCISSEBOLLEN PER R.R^2 IN STUKS EN KG OOGSTJAAR 1960 VAN DE GROEP RENTABILITEITSBEDRIJVEN

Gebied	Aantal stuks				kg	Opplant in R.R^2 herfst '60 uit eigen oogst
	D 1 [1]	D II	D III	totaal stuks		
Zuidelijke Bollenstreek	50	34	36	120	15,4	0,97
Anna-Paulowna	14	5	5	24	29,6	1,03

1) D = dubbelneus.

Ook hier is om de vergelijking te vergemakkelijken in tabel e de totale oogst omgerekend tot manden. *) Hierbij is rekening gehouden met een eventuele inkrimping of uitbreiding van de beplante oppervlakte. Voor de berekening van de in- of uitplant is uitgegaan van de normen betreffende de hoeveelheid plantgoed per R.R^2, zoals deze uit het opbrengstonderzoek zijn verkregen nl. voor de Zuid 1,02 mand en voor Anna-Paulowna 1.09 mand per R.R^2.

Tabel e

DE KWANTITATIEVE OPBRENGSTEN IN 1960 VAN NARCISSEBOLLEN PER R.R^2 OMGEREKEND TOT MANDEN VAN DE GROEP RENTABILITEITSBEDRIJVEN

Gebied	D I	D II	D III	Kg	Correctie voor in- of uitplant	Totale oogst bij gelijk blijvende opp.
	mand	mand	mand	mand	mand	mand
Zuidelijke Bloembollenstreek	0,250	0,121	0,090	0,513	⁄ 0,031	0,943
Anna-Paulowna	0,070	0,018	0,012	0,987	0,033	1.120

1) 1 mand = 200 stuks D I = 280 stuks D II = 400 stuks D III = 30 kg